

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 301 — kr.
Félévre 150 — " "
Negyedévre 75 — " "
Egy hónapra 31 — " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA
Főmunkatárs: HJ. MÓRÍZS PÁL
Kiadók: HOFFMANN és TÁRSA.

Hirdetési díj:

Negy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több-száz
írások alk. szerint jutányos aron vétetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön beigtatásért 30 kr.

A török-görög háború.

Debreczen, ápril 21.

(K.) A koczka immár el van vetve, hivatalosan is kitört a háború. A görög király az ő nagy hazafiságában addig vétegette a nyiladozó tavasz hajnalán a szelet, míg végre aratásra készen, megérett a vihar, — vajjon ki fogja learatni, vagy kit és kiket fog learatni?

Világos dolog, hogy a görög király saját kormányával is ellentétben nem merete volna Európát ennyi időn át bosszantani, ha arra egyenes, vagy kerülő uton biztatást nem nyer. Azt hibettük, hogy Anglia és Oroszország azok, akik erre a fura szerepre vállalkoztak az európai koncertben, mert mindkettőnek hagyományos politikája a csalárdság s könnyű volt elképzelni a gondolatukat: összevesztjük a kicsinyeket, hogy alkalmunk legyen magunknak az egymás öldözlésére.

S csakugyan Anglia volt az, aki sokáig akadályozta Krétának s egyáltalán nem engedte meg az athéni kikötőnek körülzárólasát, illetve az ostromzár idején oly lanyhán viselte magát, hogy a krétai görög csapatok sohasem voltak szükségben. Az athéni kikötő szabadon hagyása volt az egyedüli egérútja a hangos szavú jegyzékekkel szemben Görögországnak, mert hiszen csak ennek tudatában merészelhette a görög nép

átlépni a tesszáliai határt, csak a hajóhadra támaszkodva próbálhatott háborút kezdeni, a hajóhad pedig az ostromzár esetére skariba lett volna téve. Anglia volt tehát az, aki egyenesen biztatta Görögországot a háborúra.

Azonban a szép szó sehol sem, legkevésbé pedig a háboruban elég, hanem ahhoz pénz, pénz és legfőképpen pénz kell, az pedig annak a lelkes kis államnak nem hogy háromszor, de még csak egyszer sincs, valahonnau tehát titkos utakon kellett ehhez a fontos és elkerülhetetlen segítő eszközöz jutnia. Ennek a kérdésnek a nyitjára is könnyen ráakadunk, ha a másik hallgató ellenfelet, Oroszországot vesszük szemügyre.

Hogy Anglia mit tesz, ahhoz vajmi kevés közünk van, nem igen találkoznak sehol az érdekeink. De az már annál fontosabb, hogy Oroszország miként viselkedik, mert hiszen szomszédunk, szente rajtunk keresztül kell eljutnia a Balkánra, a hevé pedig minden időben nagy volt a vágyára, a berlini kongresszus óta pedig különösen.

Az a szerény kérdésünk volna tehát Európa sorsát a Sándorpalota erkélyéről mosolygva intéző nagy Napoleonhoz, a ki valaha kisebb fontosságú időkben, mikor még nem Európát és a mamelukokat, hanem csak a dobokai oláhokat és szászokat szedte vala ránczba. B a n f l y Dezső báró-

nak hivaték: így országgyűlés mentes ideje alatt gondolkozni méltóztatik e affelől, vajjon van e nekünk valamelyes közünk a dologhoz, illetve van e elég hatalmunk arra, hogy pl. királyunknak Pétervárra utazása alkalmából olyan-nemű közös európai nagyhatalmi rozolucziót kazusbelli terhe alatt kötelezőleg el tudjunk fogadtatni, mely szerint egész Európi felelősséget vállal az iránt, hogy Törökország jelenlegi területi épsegének a tegnapelőtt kitört háborúból kifolyólag sem Görögország sem pedig bárki más részéről semmiféle veszedelme nem származhatik, s ha igen, miként szándékozik ennek érvényét is szerezni?

BELFÖLD.

Fenyegető kormány- és pártválság. A „Bud. Napló” szerint a politikai helyzet forrongás képét mutatja és közeledő válságok tünteteit tartalmazza. Emeltett lap szerint a kormány pártban legközelebb pártválság és kormányválság fog bekövetkezni.

A képviselőház — mint tudva van — fölhatalmazta elnökségét, hogy a husvétii szünidő folyamán is ülést hívasson egybe, a mennyiben ezt a miniszteri előterjesztések vagy bizottsági jelentések benyújtása szükségessé tenné. Eme fölhatalmazás alapján e hó 24-én ülésre fogják összehívni a képviselőházat. Ez ülésen a kormány többrendbeli előterjesztést fog benyújtani. Erdemleges tanácskozásnak természetesen nem lesz helye ezen ez ülésen.

ugyan nem akarjuk azt mondani, hogy a magyar festővilág jobbja teljesen visszavonult, csak azt, hogy míg a külföldről majdnem csupa jó dolog kerül a tárlatba, addig magyar festőktől bizony sok gyenge dolog van ott.

És nem kellett volna az idegeneket olyan nagy számban idefogadni, mielőtt nem voltak tisztában, hogy állít-e ki elég olyan magyar művész, a ki felveheti a diadal reményében a versenyt.

De hát ez már kissé elkéselt tanács. Tény az, hogy a külföldi művészek hatalmas alkotásai majdnem elhomályosítják a magyar képeket.

Hogy egyelőre a neveket említsük, Abry Leon, Ajvazovszky, Barthels, Beulliusse, Cour-tens, Corelli, Barus, B. rtel, Mark, Leempatten, Meyer Kunz, Izraels, Richr, Verhas, Villegas, Hytterschaut, Skarlina, Thor Walter, Verstraete, Rotta Silvio, Ssheresevkij, Mackie és még egy csomó külföldi nagyság, mind termelése javát küldte ide, a kikkel szemben különben hogy ennyire is megállja helyét a magyar művészvilágnak az a kis része, a mely kiállított — már ez is nagy dicséret a mi művészeinkre.

Ugy futtában végigmenve a termeken, az I. teremben azt látjuk, hogy magyar művészek urai a helyzetnek. Balló Ede három pompásan megfestett arczképpel szerepl; és itt vannak Pállik Béla minden versenyen kívül álló kosai

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Tavaszi kiállítás.

A Debreczeni tárczaja —

Irtá: Vörtessy Gyula.

Persze más a vernissage napja Párisban! Ott eseményszámba megy a festők minden premierje, s a ki csak társaságba való embernek tartja magát, az siet megtekinteni a tárlatot a megnyitás napján.

Ott van az egész Páris és aznap jóformán egyébről sem beszélnek, mint a művészek alkotásairól. Ez a nap ott az övek! Természetesen e mellett az egy nap mellett még több is.

Nálunk ez az egy sem. — Mert fajtádom, a művészetek iránt való általános érdeklődés nálunk még nincs kifejlődve. A szalonokban, ha beszélnek is színházi előadásokról, fesmenyekről és könyvekről még nem szokás beszélni, valaminthogy az is csak a leisőbb körökben divat, hogy a tárlatok megnyitáson részt vegyenek.

A tavaszi kiállítás megnyitási napján is többnyire a főuri világ tagjaiból került ki az a közönség, mely a műcsarnokban megjelent.

Az igaz, hogy előkelő és distingvált volt az minden jízében, de tudja isten, mégis szerettük volna ott látni ő mellettük

a nagy tömeget is, a középosztiályt, az előkelő hivatalnok világot, a penzarisztokracziát s mindazokat, a kiknek az általános érdeklődéséből kifakadhatna a magyar művész világ tavasza.

A tárlat, a mennyire azt így, az első futólagos attekintés után, bírálát alá lehet venni, a külföldi művészek fölényét hirdeti. Számban ugyan csak tizzel több külföldi művész állított ki mint magyar; mert 109 külföldivel szemben 99 magyar művész szerepel, de a képek minősége alighanem az ő javukra dönti a versenyt.

És itt, talán helyén való is lenne foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy a mi fejlődő hazai művészetünknek nem válik-e kárar az ilyen összehasonlítás a külföld elsőrangú művészeivel? Hogy helyes-e idehozni, bár ha a legkiválóbb külföldi alkotásokat, a magyar művészek elnyomása arán? Mert körülbelül úgy vagyunk ezzel is, mint az efemer napi irodalommal. A kiadók lapjaikban a legjobb fordított tárczák mellett, rendre közlik a gyengébb magyar dolgokat, mindkét esetben csak az olcsóságra tekintve; a mennyiben a legjobb írók dolgait is lefordíthatják olcsón és viszont itt csak a gyengébb írókat kaphatják meg olcsón. S így azután az olvasó közönség tévesen bírál. Jó külföldiek mellett lenézi az egész magyar irodalmat a gyengébb magyar írók révén és méltán.

Itt is úgy járhatunk könnyen. A mivel

Kossuth Ferencz Marosvásárhelyen
Marosvásárhelyről táviratozzák: Kossuth Ferencz tegnapelőtt Papp Elek, Endrey Gyula Leszkay András képviselők társaságában Kocsárdra érkezett, hova Marosvásárhelyről 20 tagú küldöttség ment elébe. Az állomás Szakacs kamarai titkár üdvözölte Kossuthot ki meghatottan mondott köszönetet a lelkes és szíves fogadtatásért és kiemelte, hogy örömmel jött a szekegyföldre, a hol eddig még nem volt soha. Kocsárdról továbbutazott Marosvásárhelyre: a közbeeső Maros-Ludas, Kutyfalva, Csap, és Szent-Pál állomásokon nagy néptömeg várta Kossuthot, és mikor a vonat az állomásokra berobogott, mindenütt elkesken meegéjenztek. Nyáradtón nagy csoport székely fogadta lelkesen Kossuthot. A marosvásárhelyi állomást teljesen elvette a közönség. A kiszállással Szöllőssy üdvözölte az érkezőt, ki lelkes szavakban és őriási tetszés kíséretében válaszolt. A pályaudvarbóli nagy bandérium kísérte be a városba Kossuthot, ki a főtéren mintegy 5000 főnyi ember előtt szép beszédet tartott. Delután banket volt, melyen Kossuth, Endrey Gyula, Papp Elek, Bedőhazi és Szakacs mondottak szép szónólatot. Az ünnepélyt semmiféle diszonans hang nem zavarta meg, s az a lelkesedés, melyet a marosvásárhelyi polgárság és Függelenségi párt Kossuth Ferenczre fogadta, teljes elégtételt nyújtott neki a kolozsvári esetért. A polgárság este imponáns faklyasmenetet rendezett Kossuth tiszteletére.

A megtámadott sajtószabadság.
Tegnap a Pol. Corr., ma a Bud. Tud. kel a bünvádi eljárást életbe léptető törvényjavaslat 16. §-ának vedelmére. A mig a bécsi felhivatalos magyarázatát iparkodottadni annak, hogy mit is akar tulajdonképen az igazságügyminiszter, addig a Bud. Tud. alább következő kommunikéje azt akarja bizonyítani, hogy a 16. §. csak a magánosok becsületét veszi ki az esküdtsekek hatásköre alul és így nem támadja a sajtó szabadságát. Hivatkozik a btk. 262 §-ára, a mely minden törvényalkotta testület tagját közszereplésű egyénnek minősíti és a mely szakasz a 16. §. mellett mindig figyelembe veendő. Egyelőre minden további észrevétel nélkül adjuk ezt a rendkívül meglepő hangú kommunikéjét és csak azt jegyezzük meg, hogy bizonyos eselekmény-

és juhaj; Kézdi Kovacs hangulatos tájképe s Liczen-Mayer briliánsan megfestett kisebb kepei S zinyei Mersenek és Edvi Iles Aladarnak két csinos tájképe. Ambár itt a Beulluse Jose «Aggastyán»-ja s Courtens «Havatérés»-e a legnagyobb zsekalitással megfestett képek közül valók.

A II. teremben Bartels Hans, Fchner, Bridgman pompás tájképeit a Laszlo Fülöp arcképei elensulyozzák. Laszlo ezekkel a képekkel legkivalóbb arcképfestőink sorába emelkedett.

A III. teremben a külföldiek mellett s Telepy tiszta, minucziózus művészi gonddal készített kepei mellett, kiválik egy fiatal arcképfestő kepe: Endrey Sandore, a ki annak idején Vajda János arcképevel tűnt fel. A fiatal művész azóta Parisban képezte ki magát Benjamin Constant tanítványa volt s a nagy mester keze meg is látszik rajta. Hörom arcképet állított ki: Wlasiacs miniszteret, Czorda kuriai tanácselnökét és Encz Géza műegyetemi taneret. Mindahárom erős művészi erzekkel és tudással készült.

A IV. teremben Verhas Jan «Reflexion»-ja, Reid John tengerparti képe és Fowler Robert «Kiváncsisága» a mellett Tury Gyula két szép arcképe, a Neogrady két kedves genre-ja s Budszy tájképe kelti fel figyelmünket.

Az V. teremben Strobl, Vastagh Géza, Donath Gyula, és Holló Barnabás szép szobraival találkozunk egy nagy csomó külföldi dolog mellett.

A VI. teremben Leempoels, Hunt Thomas, Verhas, Abry, s Terrs kepei teljesen elnyomják azt az egy-két magyar képet,

ben közszereplésű lehet az orvos, a mérnök, a tanár, az építész stb. anélkül, hogy valamely törvényalkotta testületnek tagja lenne. Hogy ezek az esküdtsek vagy a törvényszék hatásköre alá fognak-e tartozni, arról bölesen hallgat a felhivatalos.

Az orvosi kamarák.

Debreczen, április 22.

Mint annak idején megirtuk, az orvosi kamarák nagyfontosságú kérdésében a debreczeni orvos-gyógyszeregylet hó 10-én tartott közgyűlésében a k a m a r á k f e l l i t á s á n a k e l v e m e l l e t t foglalt állást. Bizonyára érdekelni fogja olvasóinkat a kérdés alaposabb tárgyalása, azért jónak láttuk megszerezni dr. B u r g e r Péternek a közgyűlésen felolvasott alapos emlékiratát, melyet az alábbiakban szó szerint közlünk. Az emlékirat szövege a következő,

T. Közgyűlés!

Mielőtt felszólalásom tulajdonképeni tárgyára térnék, az orvosi kamarákról szóló törvényjavaslat tárgyalására, röviden elmondom annak történetét.

Az ügyvédi kamarák felállítása 1874-ben hozta napirendre e kérdést, melyet előbb dr. Matray Jakab, majd dr. Dubay Miklós indítványára a »Budapesti orvosi kör« foglalkoztak még az évben.

Nem csoda, ha az akkor még talán jobb helyzetben lévő orvosi kar, mert annak kellett lennie, szükségét ily szervezetnek nem érezvén amugy is nehézkes, nehezen lelkesedő tizle évig alig bolygatta valaki e témát.

Igy történt, hogy 10 évi tespedés után szinte meglepetés számba ment Dr. Schwarczner Ottónak a tátrafüredi 24 vándorgyűlést megnyitó beszédében tett ama kijelentése, miszerint orvosi kamarák felállítását latja szükségesnek és ez arányban mozgalom megindítását javaslatba hozza. Az eszme helyeseltetett és Dr. Kovacs tanár ur indítványára a v. gy. központi választmánya bizatott meg egy tervezet kidolgozásával.

Ezzel illetékes helyről napirendre tűzeten általános lett a mozgalom is már akkor az az összes orvosok és orvosi egyetek majdnem kivétel nélkül a kamarák mellett nyilatkoztak.

Nem ugy az elkészített tervezettel szemben, melyet már éles kritika alá vettek, ugy hogy a v. gy. k. választmánya azt egy a hazai orvos-egyletek kiküldöttjei és a t. orvosokból álló értekezlet elé vitte és a felmerült nezetel-terések és kívánalmak szerint módosította és átdolgoztatta. E módosított és átdolgozott tervezetnek a gyakorló orvosok és orvosi körök, egyetek megkérdeszeteése nélkül történt átnyujtása Gróf Teleki Geza akkori belügyminiszternek és az a készség, mellyel az megígerte a kamarák létesitését; bizalmatlanságot szültek és még inkább fokoztak a kamara ellenes mozgalmat, legfőbb érvül használva természetesen és joggal miszerint hozza nem járulhatnak, mert nem ismerik annak tervezetét. A mozgalom élére a Biharmegyei orvos-gyógyszerész egylet állott.

Két éven át vitatták, mostan már nagyon élenken pro és contra érvelve egyesek testületek és szaklapokban, mig 1890-ben az egészségügyi tanács véleménye a kamara ellenes mozgalom javára döntötte azt el s Dr. Högyes Endre tanár ur kimerítő referatuma alapján a benyujtott kamara tervezetet elvetvén általában, a kamara eszméjét is elvetette.

Az egészségügyi tanács eme véleménye bár teljesen el nem nyomhatta a mozgalmat, de kinos téllenszere kárhoztatta, mely talán az által is, hogy időközben a belügyi kormányban változások történtek 1893-ig tartott.

A mily nagy osztatlan örömmel fogadta az orvosi kar és mintegy szebb jövő zálogát véte, már Hieronymi Károly belügyminiszterre kinevezetesét, ép oly nagy még fokozottabb reménnyel fogadta annak 1893-ban az egészségügyi tanács 25 éves jubileumán tett nyilatkozatát, miszerint »az orvosi karnak testületi szervezesét szükségesnek tartja és hogy miniszteriumában a felállítandó orvosi kamarák szabályzatának kidolgozása folyamatban van.«

Ez a folyamat uraim mai napig tehát 1893-tól 1897-ig tartott és eredményezte a ma előttünk fekvő 33 §-us kamarai törvényjavas-

mely ott van. Pedig van itt egy figyelemre méltó friss, tehetség is: Boruth Andor, a ki egy mely érzéssel megfestett arcképet állított ki.

A VII. teremben van Tornay nagy történeti képe, melynek színei azonban itt az erős világításban mintha nagyon megtompulnának. Melléte Villagás Jose remeke az »Elentét« s Bartels Hus felszöcs tengeri képe. És itt van Hoecker »Bucszó« napja a legszöcs fényeffektusok kihasználásávl.

A VIII. teremben a tárlat legszöcs képe: Richir női alakja. Códalatos arcz, a melyről magáról lehetne egy tanulmányt írni! Általában ez a legérdekesebb terem: Pataky Mark, Vastagh, Dudits, Fényes legjobb alkotásaikkal szerepelnek itt, Kunz Meyert, Bohrdt Hansot s Palmiet igyekezve legyűrni.

A IX. teremben R tta Silvio remek vászna (Öröltek háza) mellett egy serege a kiváló külföldieknek: Itt van Scheresevski Morituri-ja, Bunny Nyári alkony-a, Van Le, emputten Brkanyaja, Scattola Laguna- képe- Courtens tájképe és Izraels Horgonyveté-e.

A magyar művészek közül Kinnach erőteljes történeti képe egymaga veszi fel velük a versenyt.

A X. teremben Ajvazovszkij csodaszép tengeri kepei uralkodnak es méltan. Mellettük elörpül ott minden egyéb kép.

A XI. teremben rájzók és rézkarczok vannak. A magyar művészek közül itt említésre méltók Neogrady kedves két genre-képe, Roskovics apostolai és Papp Henrik illusztrációi Bartók egy drámai költeményéhez.

Az utolsó teremben egyik legszöcs

Verstrate kép van. »A schovreni templom«. A nagy művész legmélyebben átérzett hangulatképei közül való ez. Pompás dolog a Verhas genre-képe is és Giardi velencei képe.

Persze ezek mind csak futólagos megfigyelések. Mélyebb és alaposabb benyomásokról csak később számolhatunk be.

Az ünnepélyes megnyitás, a mely délutáni négy órára volt kitűzve, tulajdonképen elmaradt, mert Wlasiacs miniszter megbízásából megjelent ugyan Zsilinszky Mihály államtitkár, de olyan észrevételül surrant be, hogy mikorára észrevették akkor már a harmadik teremben járt s így az üdvözlő beszéd elmaradt.

A délután folyamán a műcsarnokban a fővárosban időző főrangú esadok nstagiái, uzyszólván mind megjelentek, a férfi-világ előkelőségei közül pedig többek között ott voltak: Fejérváry Géza, Darányi Ignác, Josophovich Imre, Perczel Dezső miniszterek, Andrássy Tivadár gróf, Károlyi István, Károlyi Tibor grófok, Harkányi Frigyes, Miklós Ödön, Ambrozovich min. tanácsos, Ivánkovics roznói püspök, Benyovszky Mór gróf, Jokai Mór, Rath Károly főpolgármester, Szmracsányi min. tanácsos, Szalay Imre min. tanácsos, Kadocsa Lipich Elek, Benkő Kálmán, a képzőművészeti társaság igazgatója, Telepy Károly műtáros, néhány íróember és a festőművészek s családjaik nagy számban.

Szóval elég szép szamu közönség volt ott, de még sem annyi, a mennyinek a Verhassága napján ott kellett volna lenni.

latot, mely de végteleen kamara legterelése, esz irányával.

Uraim vita, küzde maradt, me tosult a ka

Nem t A fejé megtermett si karban s

tas üres fr élvek hiány tata szerint

s helyes be len tartozat mint becstü Nem t

külvilág tisz tarsadalom Felbu ködes, ree

közönség bi komoly tud

Hiány tor az álta állam egész

vették fel é lomszám a kormányok

intézkedés azokat Dr. me ye nek minden em

ség!

Ezen mealkotás tok, elvi ki

csoda bog nem csak képeznek e

ben valóság mely az eg és mely e

teljeiteni l

Ily kö csak egyet keretbe vá

lező beho Nem felállítás

eredményét tott roz p

nyire önző rodását, m

minden egy a közegész

zonnyitja az szoruló tag

széről. Mig e

slatt műkö uzynevezett

humanizmu gény népet

megrövidíti nyilvános

nehézítetté Addig

vényeknek, kar egyes sedelmes

tág tért ny ténykedés

latot, melynek egyedüli jó oldala rövidsége de végtelen szerencsétlensége, hogy még a kamara legodaadóbb híveit is az ellentáborba terelé, esztelen centralisticus reactionarius irányával.

Uraim e husz huszonkét évi eszmecsere, vita, küzdelem vagy igaz néven vajudás medd maradt, mert egy üres fogalom körül csoportosult a kamara.

A fejtelenség és visszavonás ez idő alatt megtermették keserű gyümölcseiket. Az országban a collegialitás, decorium és honestas üres frázisok lettek, melyet egységes irány elvek hiányában, kiki saját belátása és tapintata szerint magyarázott — pedig tény, hogy a helyes belátás és kellő tapintat nem föltétlen tartozandósága az embernek, ép úgy nem mint becsület vagy más nemes tulajdonság.

Nem tisztelvény egymást elvesztették a külvilág tiszteleét és avval befolyasunkat a társadalomban.

Felburjánzóván a sarlatane nagy képüködés, reklam hajhászat, megszűnt a nagy közönség bizalma az igaz alapos készütség, komoly tudásban.

Hiányozván igazán számba vehető factor az általános züllött viszonyok között az állam egészségügyi intézkedései és e jelleget vették fel és minden irány és cél nélkül halomszámra termelték az ad hoc egészségügyi kormányok jóvoltából az utasítások, rendeletek intézkedések, szabályrendeletek mint a hogy azokat Dr. Czizertől összegyűjtve bírjuk és melyeknek babiloni zavarában eligazodni minden embrei fogalmat felülmuló keptelenség!

Ezen 1876 évi egészségügyi törvények megalkotása óta kiadott rendeletek, határozatok, elvi kijelentések és tudna az ég milyen esoda bogarak csak növelték a chaost; de nem csak cél irány nélküli zagyva munkát képeznek együtt, hanem némely intézkedéseiben valóságos mérényletek ama kar ellen, — mely az egészségügyet óvni és ápolni hivatott és mely e hivatásának magaslatán állva azt teljesíteni képes is.

Ily kontár intézkedések, hogy közülük csak egyet említsék, mint amely felszólalásom keretébe vág, a betegséglelyző intézetek kötelező behozatala.

Nem akarok belemélyedve kutatni azok felállításának indító okai után; de hogy más eredményt nem látjuk mint az állam által nyújtott rossz példán okulva hasonló rossz és többnyire önző tacsulatok gomba módra elszaporodását, melyek már szervezetőknél fogva is, minden egyebet szolgálják, inkább csak nem a közegészségügyét; napnál fényesebben bizonyítja az óriási elégedetlenség a segélyre szoruló tagok és segélyt osztó orvosok részéről.

Mig egyrészekről az állami fenntartás alatt működő és annak képéreteremtett többi ugynevezett Betegséglelyző intézetek, melyek a humanizmus hangzatos czégre alatt a szegény népet, az orvosokat és gyógyszereszeket megrovidítik, továbbá a kórházi és egyéb nyilvános rendelkezések az orvosok megélhetését nehezítették.

Addig másrészeről ama egészségügyi törvényeknek, melyek hivatva volnának az orvosi kar egyes sérelmeit orvosolni, hiányos — késedelmes — vagy egyáltalán végrenemhajtása, tag tért nyitott avatallan elemeknek az orvosi ténykedés szentélyébe törni és végzetes rombolását végezni, a kuruzsolás ezernyi módját engedve felvirágozni, mely lassan-lassan a gyógytudományok egyes egész disciplinát véve ki az orvos kezéből, még inkább súlyosbították a tönkjeszélésre sodorták az orvosi kar megélhetését.

E mostoha elbánás az államhatalom részéről, hogy összegezsem, mig egyrészt az orvost a létért való küzdelemben a végtelenség csigázva — nem egyszer ragadtatja oly utra, melyre tisztességes megélhetés mellett gondolni sem merne — addig másrészt az orvosok tekintélyének alá-ásával a nagyközönségnek az egészségügyi intézkedésekben való bizalmát rendíti meg és válik pótolhatlan kárára a közegészségügynek.

Minak fejtegessem, minek magyarázzam-mindnyájan tudjuk, érezzük, szenvedjük viszszaszás helyzetünk súlyát és miként minden időkben és körülmények között a baj összehozza a legheterogénebb elemeket; úgy állunk mi itt most mint egy ember óhajva, várva, de ha kell küzdeni is készen egységes szervezettel, nevezzék bár azt kamarának, palotának, vagy odunak, csak céljainak megfelelően.

Mindnyájan kívánunk egységes szervezetet önkormányzati alapon teljes autonómia-va, megfelelő feyzelmi hatáskörrel a kezdeményezési — és első szakforum — jogaival minden az egészségügyre vonatkozó ügyekben. —

Az önkormányzat és teljes autonómia föltétlen kellék oly testületnek, — melyeknek speciális szakjabelei ténykedése, csak is szakferfiak elbírálása alá eshetik. Az autonómia követelése részünkről tisztán jog fenntartás és nem jog szerzés, mert nálunk az orvosi gyakorlat szabadalmi rendszeren alapulván, jog szerint az állam csak amennyiben védené az orvosi gyakorlatot, teljesítené a felügyeletet, de mint előbb kijelentettem, csak az utóbbit forszirozza, míg az elsőt teljesen negligálja.

Feyzelmi hatalomra szüksége van e szervezetnek, mert csak törvényes autoritativ szervezet mellett képes a saját kebelében felmerülő esetleges rendelkezéseket és visszafeléseket megtorolni, az orvosi decorumot óvni, a collegialis jó viszonyt ápolni, egymásiránti tiszteletet fokozni és ezáltal a külvilág előtt is a kar tekintélyét nevelni.

Végre szükséges, hogy e szervezet keretébe utaltassanak minden a közegészségügyre vonatkozó intézkedések kezdeményezése irányítása és az egészségügyi és rokou ügyek első fokú elbírálását, mint egyedül hivatott forum elé.

Az így megalkotandó intézménynek vagyunk mi mindnyájan feltétlen hívei: attól várjuk és várhatjuk mi csak karunk égbekiáltó sérelmeinek gyógyítását, viszonyaink javulását, tekintélyünk emelkedését és a mi felkérdelek, a közegészségügy fellendülését, avirágzását.

Ez intézmény sikerrel küzdhetne meg a tisztességtelen versenyvel a mimondos licitálással, rendelkezne az orvosi díjazást, revisió alá vehetné a sére mes egészségügyi intézkedéseket, mint Beteg-eglyző pénztár stb. Revisió alá vehetné gomba módra elszaporodott egyletek alapszabályait. Befolyását érvényesíthetné a kuruzsolás stb. megszűntetésére.

Es végül döntő befolyást biztosítana az orvosi karnak az okvetlen napirendre kerülő egészségügy állandósításánál.

Ami föltétlen hívei vagyunk a fenti szervezetnek ép oly határozott ellenségei vagyunk a 33 §.-ban élénkbe terjesztett kamarai javaslatnak, melynek minden paragrafusából többé kevésbé leplezve kitünik az egyedüli cél az orvosi rend függetlenségének teljes megsemmisítése.

Mely nem is annyira kamara mint feyzelmi javaslat mely semmit semnyujt és mindent leköt; a belügyminiszter közvetlen felügyelete és helyettesének vezetése mellett alapos gyanut ébreszt, miszerint a pártpolitika sorvasztó, bénító, mindent a hatalomért áldozó klikk uralom becsempészése folytán az orvosi méltóság még itt-ott a nyomasztó viszonyok között is felcsillanó fényt egyszerre elhomályosítaná.

E torz szülöttet, mint az orvosi kar elleni mérényletet leghatározottabban visszautasítjuk és felhívjuk a testvér egyleteket, csatlakozzanak idejekorán tiltakozásunkkal mellénk, hogy megakadályozhassuk e t. javaslatnak a törvényhozás elé terjesztését.

Dr. Burger Péter.

A török-görög háboru.

Debreczen, ápril 21.

A törökök és görögök közti összeü közés a törökök előnyére eset ki. A törökök nagy előnye abban mutatkozik, hogy sikerült nekik a melunoi szorost megszerezniök. Ha sikerül

nekik ezt a szorost megtartani, akkor a Larisszába, Thesszalianak fővárosába vezető ut nyitva áll a törökök részére.

A főfigyelem most a Larissza körül történő eseményekre terelődik. Még eddig fő csatát nem vívtak ugyan, de már véres ütközöt volt, melynek a törökökre nézve kedvező kimenetele igen fontos.

Pozitiv hírek azonban még mindig hiányzanak az elért sikerekről. Sem a török, sem a görög forrástól eredő táviratok nem mondják meg a valót.

Mind egyik rész a maga számára vindikálja az előnyöket. A törökök a görög csapatokat banditáknak nevezik, a görögök pedig diadalmos előrenyomulásokat jelentenek Európának.

Mindkét hadseregben lelkes a hangulat.

A török hadsereg fegyvereitől függ most az európai béke sorsa. A nagyhatalmak autonómiaja sokat szenvedett, mert Európa épp a török-görög határon való háborút akarta megakadályozni. — Sem Törökország, sem Görögország nem engedelmesskedett azonban az európai gyámkodásnak, és így az európai diplomácia inkább elősegítette, mint megakadályozta a háborút, mely most javában dühöng és már is számos áldozatot követelt.

Sok ezer sebesültről beszélnek a tegnapi táviratok, melyeket kellően csoportosítva a következőkben ismertetünk:

A melunai győzelem.

A melunai győzelem híret a b e c s i török nagykövetségnél is megerősítették. Azt hiszik, hogy a török hadsereg ki fogja használni győzelmét. Arra a kérdésemre, hogy nem intézik e a hadműveleteket Konstantinápolyból és nem fogja e ez a háboru gyors menetét megakadályozni, azt válaszolták nekem, hogy Edhem basának pleu puvoárja van és a vezérhad által kidolgozott hadi terv szerint jár el a legnagyobb precizitással. Remélik, hogy e háboru még a hét vége felé befejeződik, mert a döntő ütközöt ma vagy holnap okvetlenül meg lesz, a törökök győzelmét pedig biztosra veszik. Nem félnek attól, hogy a görögök talán Epiruszban előnybe jutnak, mert ha a főeregüket Larisszánál megverik, úgy az epiruszi sereg is el van veszve. Még kevésbbé félnek a törökök attól, hogy a görögök tengeren Szalonikit megtámadják, mert ez a város jól meg van erősítve és torpedókkal van védve.

Az idevaló görög követségnél azt remélik, hogy a törökök győzelmé Melunánál nem volt teljes, mert különben Konstantin trónörökös nem ment volna Tirnavoszba, a mely egészen a Melunai szoros kijáratának közelében van. Mikor a görög követségnél jártam, ott még nem tudták, hogy Konstantin herceg azéta visszament Larisszába.

Az idevaló diplomaták nyugodtan nézik az eseményeket és biztosnak tartják a háboru lokalizálását. A görögök helyzete már most is olyan, hogy némely oldalról lépéseket akarnak tenni a béke érdekében; az egyelőre három oldalról és pedig Dánia, Francia rszág és Anglia részéről fog megtörténni. A görög dinasztia maga is nagy veszedelemben van és nem lehetetlen, hogy György király önként vagy önkéntelenül le fog mondani. Ezzel kapcsolatban van az, hogy az anyaczárné hirtelen Kopenhágából Pétervárra utazott.

Hadi jelentések Konstantinápolyba

Hétfőről a következő hivatalos táviratokat tették közzé:

Ed h e m b a s a t á v i r a t a a n a g y v e z é r h e z:

A Tirnavoszban uralkodó összes magaslatokat megszállottuk. A küzdelem tovább folyik, Egy evzont elfoglunk Két fegyvert és harmincz láda lövészt foglaltunk el. A görög területen fekvő Dolas Rotepet megint meghódítottuk.

A j a n i n a i h a d t e s t p a r a n c s n o k t á v i r a t a a n a g y v e z é r h e z

13 görög hadihajó ötödél órán át bombázta Prevezát. A Hamidie és Jenikule útegek tizenöt ccentiméteres lövegei visszavo-

nülésre készítették őket. Három golyó találta a görög hajókat. Török részen nincs veszteség.

A háboru és a tőzsde.

A háboru hatása tegnap már a budapesti tőzsdén is nagy mértékben meglátszott. Az üzlet kezdetén a gyér kínálat következtében az árak a hétfői nívón, jól tartották ugyan magukat, de midőn Párisból az a hír érkezett, hogy ott a török értékek rohamosan hanyatlának, a kínálat az itteni tőzsdén is sürögősebb lett és délután már a vezető értékek 5—6 forinttal olcsóbban kerültek forgalomba. Különösen az a hír hatott nyomasztólag az áralakulásra, hogy Párisban az Ottománbank papírjai egyszerre 40 frankkal hanyatlottak.

TARKA-ÉLET.

A tartalékosok gyakorlaton.

— Mos pediglen vigyázz! amint a kurtis is fujja a jelt a pihenő csapatokak, mert elkövetkeztek ezek a szánom-bánom feszes vigyázzban töltött napok a fegyveres hatalom tartalékba helyezett vilézeire is.

Április 20-án megkezdődtek a tavaszi gyakorlatok, melyeknek az érdekességét ezáltal növelik a Balkánon folyó véres komédia: is. S az ezred tartalékos vitézei oldalukra a kifent szuronyt felkötve, némelyik mintha nyíllalást, borzongást is érezne az oldalában, ép mintha csak azt a kiélesített szuronyt döfték volna oda?

— Ne busulj komám, biztatja a bús vitézt a vigabb pajtása, hisz tizenhárom kis nap az egész! Mi az egy öreg csontnak? . . .

— Ha csak annyiban maradna, sohajt fel önkénytelenül is az infanteriszt Karajos, az a szőrös-kepe, szőrmókus öreg baka a ki után asszonyka, beszédes gyerekek aztalják otthon könyeikkel a mindennapi kenyeret, ha csak annyiban maradna, sohajt fel ismételt a bús vitéz, kinek ez a kifent szurony nagyon is szurja a szívét, meg azok a háborus hírek is, miket a kintinban elejtve hallott? . . . Nagy háboru van keleten, a török császár meg a görög király verekedtek össze, hogy mit szól ehhez a muszka császár nagy változások fordulnak meg azon? Infanteriszt Karajos a kintinban altiszt utarkótól, a kik ujságokból is szoktak olvasni, mind hallott már ilyen beszédeket, melyek régi jó kedvét, mint a fereg úgy rágják s elborul a szeme . . .

Emitt messziről, — mint csak álomban — mintha sziklák mögül lesekedő vad bosnyákok latna, ki villogtatja gyilkos handszarát; de aztán jámbor mosoly derül az arczára, a Kossuth-utczai temető felől fü és virág illatát csapja a Pavillon kaszárnya homokos udvarára a szél . . . És a széles, a kek hajdusági pusztát ott látja himes virágaival a kaszárnya homokos porondjából tündéri varázslatként ki-domborodni. A csengős pejkókkal, amint nótát dudolva basogatja fényes ekéjével a fekete földet, a nagyobbik fü pedig fent cserget a nyeregben, mert négy a pejkó. Messzebről a nyartás pusztá felől délbab játszik s mintha abban a feleség, a menyecske is ott fürödne, mint fehér hattyu, akként rajzolódik szeméi elé a kékszemű szép asszony arca, aki otthon főzi a gazda számára a meleg vacsorát.

— Vergatterung! — kiáltja most recsegős hangon egy altiszt s reserve infanteriszt Karajos, mintha csak álomból riadna fel, kap a fegyvere után, tiszta előtte a rideg való ott a sorbani feszes vi-

gyázzban, hogy a hegyes szuronyokat nem hiában köszörülték ki s a tizenhárom kis napos tavaszi gyakorlatnak még szomorúság, pusztulás, siralom, vérontás is lehet a vége. . .

— Komám, hát sohse iszunk, böki aztán a gyakorlat után a vitéz czimborát egy öreg káplár földije oldalba, amikor vége vagyon az exerceirozásnak.

— Már hogyné! s besietnek a kintin füstös szobájába, hol sör, bor mellett beszélnek meg aztán a sarzs és nem sarzs urak a nap eseményeit, hogy milyen kutya legény az az öreg — a kapitány ur, evvel a háboruba is bizony mehetne az ember; mert bárki bármit beszéljen is nagy lidércnyomás most ez az égi lángként fenyegető hír a legtöbb csalados rezervista kebelén, akik egyért azonban mégis örülhetnek, hogy legalább van nagy okuk az — ivásra!

Paulus

Telefon Debreczen és a Tiszapart között.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 21.

A Debreczenben f. hó 30-án Dessewffy Aurél gróf elnöklete alatt tartandó alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulat közgyűlésén fogják tárgyalni Várdi Géza társulati főmérnöknek azt az érdekes indítványát, a melyben Debreczen, mint központ és a Tiszapart között telefon hálózat létesítését indítványozza, a mely minden a védgáton előforduló sürgős ügy elintézésére, vagy baj esetén rendkívüli előnyöket fog biztosítani.

A földmivélesügyi miniszter ugyanis egy rendeletével ismét felhívta a Társulatot a telefon hálózat létesítésére, elvárva egyúttal, hogy e kérdést újabb tárgyalás alá véve, az ez irányban szükséges intézkedések elmulasztásából eredő felelősséget a társulat nem veszi magára.

Ezen rendelet folytán a főmérnök ez ügyre vonatkozó jelentését és javaslatát következőkben adja elő:

Már a múlt évi április 27-iki köz és választmányi gyűlés alkalmával oda utasítottam, hogy esetleg más vállalkozók ajánlatainak beszerzésével és a Társulat területén termelhető faoszlop anyag figyelembe vételével, egyelőre csupán a gáton vonuló hálózatról készítsék részletes tervet és kimerő költség előirányzatot.

Ez utasításnak megfelelően a már beszerzett költségvetést a Deckert és Homolka céggel megf. leőleg átdolgoztam és azzal egyidejűleg az ezelőtt Egger B. és Társa, most az Egyesült Villamosági Részvény-Társaságtól is terv és költségvetést szereztem be. — E két, ez időszerint e téren legelsőként elismert cég költségvetését egybevetve, a kettőből részletes költségvetést dolgoztam ki.

A tervezet szerint a telefonnak csupán a védgáton berendezésével, a kapcsoló állomás a tokaji felügyelő laknál helyzetnének el Tokajjal együtt a jobb parton 9, a bal parton 17, összesen 26 állomás létesítenék, melyek közt valamennyi felügyelő-lak, továbbá valamennyi zsilip melletti és az exponáltabb helyen fekvő 10 órház is befoglalatik.

A jobb parton Tokajtól T. Luczig, onnan a holt Tiszán atkötéssel a körtöltés zsilipig, a bal parton Tokajtól Rakamazon át a Tiszafüredi zsilipig terveztem a hálózatot. Ezeu, összesen 180,4 km. hosszú vonalon ü görbületekben alkalmazandó 500 drb támasz oszloppal együtt összesen 3750 drb oszlop szükséges, melyből mintegy 1050 drb a Társulat akácósából lesz fedezhető.

Ennek figyelembe vételével a védgáton a telefon berendezése 15,936 frt 34 kr költséget igényelne.

Tájékoztás végett ezzel egyidejűleg megterveztem és pontosan kiszámítottam a Deb-

reczenel való összekötés költségét is. A leg-rövidebb fentartás és ellenőrzés tekintetében a legelőnyösebb vonalat a debreczeni-ohat-köcscegei vasut mentén véve fel, a gátoni hálózatnak a debreczeni vonallal való összekötése a terv szerint a cségei felügyelő laknál létesítenék.

E szerint a Csegén felüli balparti védgát Rakamazon át a Takta-köz és Körtöltéssel közvetlen kapcsolatba lenne hozva, és a csége-füredi szakasz összekötésére a kapcsoló állomás Csegén lenne berendezve.

Debreczenben központi állomással a debreczen-csegei 64,7 km. hosszú vonal felszerelése 1165 drb tölgyfa oszlop beszerzésével együtt 5308 frt 02 krt, így az egész berendezés összesen 21,244 frt 36 krt igényelne.

Hivatkozva a telefonnak más társulatoknál tapasztalt rendkívüli előnyöire, annak létesítését ujjalag a legjobb meggyőződéssel bátorodom a mélyen tisztelt Választmány figyelmébe ajánlani. — Miután pedig a központi való összekötés minden védgáton előforduló, sokszor igen sürgős ügyek elintézésére rendkívül előnyöket fog biztosítani, s annak létesítése előbb-utóbb úgy is befog következni, — czélszerűbbnek látnám a berendezés végleges kiépítése, és a költségek tekintetében is, e vonal kiépítését a védgátoni hálózat kiépítésével egyidejűleg fogantatítani.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül a társulatra nézve azon előnyös körülményt, hogy a telefon-oszlopokat egyes uradalmak, községek és hatóságok, magán és hivatalos vezetkeik elhelyezésére szándékoznak felhasználni, vagy azokat e czélra, később előre láthatólag hosszabb-rövidebb szakaszokon igénybe fogják venni. Ezen kívül a társulati vezeték a Macs és Konya tanyák összekötésére létesített magán telefon-oszloppán, csaknem 30 km. hosszban már is elhelyezhető volna.

Az oszlopok ily módoni felhasználása a vezetékek bizonyos meghatározott száma és távolsága mellett, a társulati telefonra nem fog zavarólag hatni, és magán vezetkekek elhelyezésére megállapítandó hozzájárulások a telefon létesítési és fentartási költségeit a felek, — így a társulat előnyére is — jelen-tékenyen le fogják szállítani.

Az előhaladott idő folytán a növényzetben beállott nedvkeringes miatt az oszlopok kitermelését és beszerzését a téli, és e miatt a telefon kiépítését a jövő tavaszi arviz előtti időszakra czélszerű lesz elhalasztani.

Legczélszerűbbnek látnám ennél fogva a rendelkezésre álló időt felhasználandó — az ügy teljes előkészítése, magánosok, esetleg a hatóságokkal a kérdéses szakaszokon telefon közös létesítése iránti egyezkedések megkísérlése és befejezése végett egy 3—4 tagu bizottság kiküldetését, mely az őzi rendezés köz és választmányi gyűlés elé, minden részletben kidolgozott terv és költségvetést terjesztvén elő annak alapján a szükséges költség már a jövő évi költségelőirányzatba beállítható lenne.

Várdi Géza,
t. főmérnök.

Táviratok.

(Saját tudósítónktól.)

A német császár Bécsben.

Budapest április 21. A Debr. ered. tav. A német császár ma délelőtt 11 órakor Bécsbe érkezett. Az utczákon nagy tömeg várta, a pályaudvaron összes főméltóságok s az uralkodóház tagjai Ő felségevel élőkön. Az érkező német császárt nagy éljenzéssel fogadták, felséges királyunkkal megöleltek, megcsókolták egymást, majd a szokásos üdvözlések, bemutatások és a kirendelt dísz század megszemlélése után a Burgba hajtottak.

A török ha

Budapest.

Konstán

Budapest.

A Kossuth Laj

Imáznak az a

nem bíznak a

Uj

* Egyhá

Az alsó szabo

egyházközségek

választásnál sz

Tabla elnöke

esportosul, k

nagy tehetsége,

s a g s z e r

* A h b

A lapunkban m

szőrményi pap

zest nyert. —

bróság tegnap

kis tanácsstern

püspök és g

fogadnok elnö

galat tárgyavá

ság itéletével

megsemmisített

rosította így.

da már legkö

allását. A be

tenni s a béke

hezban is rövi

kerületi idősza

D a v i d h a

Albert orsz. k

Kulmán, S i m

A r m o s B a l

ert véget.

* Esküle

ülésében tette

lmre, az ujont

gatási gyakor

járásbrosági j

pedig a főkap

* Ujabb

ügyében. Az

egyében f. hó

lyet dr. L o s

fuorvos hiv eg

gyógyyszeres

körvelet ho

létkerdesben e

tervezet felett

varmegyehaza

ertekezleire t

leneset kerem

Hajduvármeg

* A polg

tanács egyma

hatarozta, ho

amelynek kiv

gég lehetetl

h o f o l y a

mert majus e

* A föl

viziója. A k

nek megvizsg

bizottság a

előterjesztés

kollektum kis

foiskolai tar

Az albizotts

akadémian

losvári tha

gymnasiumn

es államseg

Ez a hálózat — sajnos — még ma gyér lehet a meteorológiai állomások száma az országban felállított ombrometriai (csapadékmérő) állomásokkal együtt az idén közel 500-ra rug. Az ombrometriai észlelők túlnyomó része azonban munkával túlhalmozott postamester, akikről szinte lehetetlen kívánni, hogy a már kissé szubtilisabb zivatar megfigyelesnek is valami időt szenteljenek.

Az önkéntes észlelők ellenben igen jól beálltak.

Hogy a hálózat hazánkban is lehetővé tegyük, nem marad más hátra, mint a közönségben keresni munkatársakat.

Az a gondolatunk támadt itt vannak általánosán kedvelt hazai lapjaink, amelyeknek olvasói — bár különféle foglalkozások közt — bizonyára valamennyien érdeklődéssel lapoznak a természet nagy könyvében.

Ha e diszes társaságból a régiek mellé csak minden századik áll is be munkatársunknak, már meg van oldva a probléma: együtt van a magyar zivatar megfigyelő hálózat.

Arról eleve biztosíthatjuk olvasóinkat, hogy az egész munkához nem kell egyébb, mint egy — időnként ellenőrizett zsebóra, egy kis érdeklődés a természet megragadó jelenségei iránt és egy kis — jóakarát.

A természet minden igazi barátjához különösen azokhoz fordulunk kérésünkkel, akiket foglalkozásuk nyári időben is otthona körül (a templom körül, a gazdaságban, a mezőn, az erdőn, a gyár és malom körül stb) tart: lépjenek be a meteorológiai intézet zivatar megfigyelői közé, vagy legalább kísérlejek meg azt a csekély fáradsággal járó s végeredményében annyira t a n u l s á g o s munkát.

Az összes teendő ennyiből áll: dörgést hallók; előveszem órát, feljegyzem, hány órát s hány percet mutat, azután körülnézek (megvárok egy második harmadik dörgést) s egykezem megállapítja, hogy az ég mely tájéka felől dörgött, azaz honnan jön a zivatar; ezt is feljegyzem. Ha többet nem teszek is, már eleget tettem kötelességemnek.

Ha azonban időm van, megfigyelem és feljegyzem még, hogy mikor ér el az égiháboru a legnagyobb mérvét, merre húzódik el, milyen foku eső, jégeső, szél kíséri s mikor van vége. Mindezeket beírva a rendelkezésemre álló levelező lapra, aláírom s p o s t á r a adom.

Az egész munka pár sor írásból áll s egy egész évben 30—40-szer ismétlődik.

A m. kir. meteorológiai és földmagnetségi intézet készséggel küld kelloszámú p o r t ó m e n t e s levelező lapot és utasítást mindazoknak, akik az intézet igazgatóságához (Budapest, II. főutca 6. sz.) címzett egyszerű levelező lapon abbéli szándékukat bejelentik, hogy beletérnek a magyar zivatar megfigyelő hálózat észlelői közé.

A váltakozás — a természetes erkölcsi felelősségen kívül — semmi egyéb nem kötelez és semmi kiadással nem jár; ha valakinek idővel viszonyai változnak, vagy ráun az észlelésre, a kilépést elég egyszerűen bejelentenie.

Jelen sorainknak semmi más célja nem volt, mint az érdeklődést felkeltetni a természet barátjaiban a természet egyik legmegkapóbb jelensége iránt.

Vajha mentől többen hozzájárulnának eme csekély fáradsággal járó munkához s ezáltal a hazai természettudomány előbbrevitelét célzó hálózat megalkotásához.

Héjas Endre

a m. kir. orsz. meteorológiai és földmagnetségi int. asszisztense.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

ápril 21.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli súlyban) — krajezárig, közép (páronkint 220—

260 kilogramm súlyban) 54—55 krajezárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 kraje árig.

Sertéslétszám: 1897. évi április. 14-ik napján volt készlet 20.299 darab, 1897 április. hónap 17-ik felhajtott 91 drb, 1897 április hónap 17-ik napján elszállított 183 drb, 1897 április hónap 18-ik napjára maradt készletben 20.207 drb. A hivott sertés üzlet-rányzata lanyha

Budapesti konzum-sertésvásár. A ferenzvárosi petroleum-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertésvásár jelentése ápril. 16-áról: Erkezett: 117 dr. Elszállított budapesti fogyasztásra 81 drb vidékre 6 drb, elszállítatlan maradt 109 drb — Na a piárak: 250—280 kgr. súlyban b — 56 kr. 300—380 kgr. súlyban 51—52 kg malaczkok 40—42 frt. különféle 120—180 ki ulyban 55—56 1/2 frt.

Budapesti gabonatözsde.

ápril 21.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései következők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	7.45	80	8.00
"	77	7.45	81	8.00
"	78	7.70	82	7.90—7.95
Tiszavidéki ó	79	7.65	80	7.95—8.00
"	76	7.65	80	7.95—8.00
"	78	7.75	81	7.90—7.95
Pestvidéki ó	79	7.75	82	7.95—8.00
"	76	7.55	76	80
"	77	7.70	7.75	80
Fehérmegyei ó	78	7.75	80	81
"	79	7.75	80	81
"	76	7.85	8.90	7.90—7.95
Bácskai ó	77	7.50	7.60	81
"	78	7.50	7.60	81
"	79	7.65	7.70	82
Észak magy	76	7.75	7.80	81
"	77	7.75	7.80	81
"	78	7.75	7.80	81

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.10 6.15
" másodikrendű	uj —	6.05 6.10
Árpa takarmánynak	uj 60—62	4.10 4.40
" égetni való	uj 62—64	5.00 6.—
" serfőzdei	uj 64—66	6.50 8.—
Zab	uj 39—41	5.85 6.25
Tengeri bánsági	uj —	3.60 3.65
" más nemű	uj —	3.45 3.55
" —	uj —	3.40 3.50

CSARNOK

Egy detektiv regénye.

— **Ottolengui Rodrigótól** —

— A Debreczen sajtó fordítása —
(Folytatás.)

— Oh, hagyja ezt a bohóságot Mr. Mitchel, hisz ön jól tudja, hogy a gyermek bizonyos cél érdekében távolított el, — másként különben miért is tartogatnák rejtegetve? És hogyha eme cselészövényhez Miss Remsen is segédkezett nyújtott, segítve félre vezetni a detektive, akkor ez már elég törvényellenes, következésképp elég jogunk van hozzá, hogy figyelemmel kísérjük, hogy kikutassunk minden lehetőt.

— Így is jól van. Nem vitatkozom e felett sem önrel, csupán gyönyörűséget kívánok ehhez a szórakozáshoz. Mert higye meg, hogy a gyermek semmi más célból nem távolított el, minthogy az ön fogadott kémje ne zavarhassa, ne zaklatassa ezt a gyermeket, a midőn a tartózkodási helyét felfedezte.

— Há hogy állíthatja ön ezt oly biztosan, hogy Lucette az én kémem volt, mert nemde ön így nevezte?

— Szívesen megmagyarázom. Egy egész nap mindég kíséretet a vasuton és bárha még elég üres hely volt a kocsiában, mégis velem szemben ült le. Már e miatt gyanakodtam reá. Midőn pedig rövid idővel reá Miss Remsennél felismertem, mikor a szobaleányt helyettesítette, már mindjárt tisztába voltam vele.

— A buta libája! Ép a mint előre

megjövendöltem neki, dűnyögte Barnes magában. Ha jól értettem önt, folytatta aztán hangosan tovább — ön azt mondta, hogy Mitchel Róza az ön leánya?

— Hogy ön mint értelmezte, a mit én mondtam, azt nem tudom, de ezt én nem mondtam. Én ugyanazon kifejezésekkel éltem, mint ön; hogy Mitchel Róza általánosságban az én leányomként ismertetik.

— Nos, tehát csakugyan az ön leánya?

— Erre a kérdésre nem akarok felelni.

— De miért teszi ezt?

— Még erre nézve sem világosíthatom fel.

— Mr. Mitchel pedig beláthatná, hogy ezzel még jobban gyanuba hozza magát.

— Kedves Mr. Barnes, azzal nem sokat törődöm, hogy mennyire gyanakodnak reám, addig, míg bizonyítani nem bizonyíthatnak ellenem. De ha majd önnek bizonyítékai is lesznek s akkor jön hozzám, majd megkísértem, hogy eloszlassam azokat.

— Így is jól van. Beszéljünk most másról. Ön kérve kért engem, hogy fedezzem fel azt a tolvajt, a ki a Miss Remsen rubintjait ellopta. Tehát ismerem már.

— Valóban? Mr. Barnes, ön igazi zseni. És ugyan ki az?

— Önmaga!

— Larifari! Ennél okosabbat is mondhatott volna! Hisz en már három nap óta fekszem betegen az ágyban.

— No ezuttal hurokra került — Mr. Mitchel, mert ön a tolvajlás alkalmával New-Yorkban időzött, résztvett az alarczos ünnepen s ép ön húzta ki a Miss Remsen hajából a rubinkót.

— Mr. Barnes, ön csalódik, áltatja magát. Biztosítom, hogy már december 30-ika óta kuttogok ebben a szobában.

— Ah, mit! Hisz egy emberem egész dáig követte önt. Január elsején együtt érkezett önrel ebbe a szállodába és a szomszédos szobában helyezkedett el. Majd felnyitván az összekötő ajtó zárját, be is batolt ide s felfedezte az ön távollétét.

— Csak semmi rossz viccz! A derék férfi minden bizonynyal elismerést érdemel. De akkor talán azt is megmagyarázta önnek, hogy melyik összekötő ajtón lépett be ide?

Barnes körül nézett s egész elbámult, mikor látta, hogy csupán a folyosóra nyílik ajtó. Az emberének eme értesítése tehát lehetlenség volt, hanem gyorsan mégis megfellelőte vélte találni a rejtélynek.

— Ön azóta másik szobába költözött át, ön akkor a 234. számúban lakott.

— És ez pedig a 342. — Egy emelettel feljebb. Hanem ön téved. Én nem változtattam szobát, mindjárt meg is magyarázom, hogy honnét számozhatott az ön segédjenek a tévedése Midőn ide megér eztem, már tudtam, hogy önnek egy embere nyomon követ engem, egész belebágyadtam ebbe a kémkedésbe. Azonban beírtam mégis magam s a 234. számú szobát nyitották elébb ki, de biz az nem tetszett nekem. — Azért egy másik szobát kértem s egyidejűleg azt is, hogy a szoba számát ne változtassák meg a vendékönyvben. Nevezetesen egy igen tolakodó barátom miatt, a ki okvetlen betolakodna hozzám, ha csak megtudhatja a szobám számát, már pedig én ezt kerülni akarom. — Kívánságomat szívesen teljesítették s midőn az ön embere a Mitchel barátja közelben kért szobát, a főpinczér úgy vélvén, hogy ez a férfi az, a kit én kerülni óhajtok, a 233. számú szobában helyezte el, a mivel természetesen a derék ur is ki volt békülve, de én még jobban.

Barnest egész meglepte e beszélgetés eredménye, belátta, hogy keserűen csalódott, hogy Mitchel valóban beteg volt, sőt valóban nehéz, veszedelmes köhögésben szenvedett, ép azért egész megzavarva utazott vissza New-Yorkba.

(Folyt. köv.)

Minden hölgy szeret

sok pénzt megtakarítani és erre most megint jó alkalom kínálkozik. Nagyobb mennyiségben összevásárolt

czipók, vászonárúk, napernyők, fehérneműek stb. most bámulatos olcsó árban beszerezhetők

Ifj. KOVÁCS S. ezégnél
Kossuth u. I-ső tkpénztár épület.

Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl **Hoffmann és Társa** könyvnyomdája a főpostával szemben.

A gazdaság körébe vágó rendkívül fontos találmány a

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas“

gyógyszer, melyet lelkiismeretesen ajánlok a szarvas aprójszág közpusztító betegségek ellen.

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 drbra 1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően népszerűvé vált és hatásában még a külföldi hasonló gyógyszereket is felülmuló

„**KORONA**“ szesz készítményemet, mely nélkülözhetetlen háziszer a köszvény, csúsz, szaggatás és csontfájdalmak megszüntetésére.
1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél **REMETEY DEZSŐ** gyógyszerésznél
Türkevén (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)

3837 sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező, a debreczeni 6620 sz. telekjegyzőkönyvben 38. r. sz. 2074. h. r. sz. alatt fölvelt 3360. sorszámú ugynevezett nagy-mester-utcai c-ordás ház a 19911265. 896. bkgy. számú közgyűlési határozat értelmében f. évi április hó 28-án szerdán u. e. 9 órakor a városház kistermében megtartandó nyilvános árverésen, a számvéői hivatalban megtekinthető feltételek mellett, eladatik.

Miről az árverezni óhajtlók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árvereltető bizottság kezéhez bányatbénzul letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. évi április 12-én tartott ülésből.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben főpostával szemben.

Vasuti állomás Hosszu-Pályi, a fürdőtől fél óra járás.

EGYEDÜLI FÜRDŐ,

mely biztosan gyógyítja a csontszut, az összezsugorodott tagokat, minden nemét a köszvényes, csúszos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat, továbbá görvély, sapkór, maj, lép, vese és belső daganatok s egyéb női bajokra legkitűnőbb hatása a jól berendezett

Konyári-Sóstó fürdő.

Megnyitás május 1-én.

A t. fürdőközönség szórakozására az időnyre egy jó ezigány zenekart állandósítottam, valamint hírlapok tartása által a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelek.

A fürdő 70 kényelmesen berendezett szobája jutányos árban ágyneművel vagy a nélkül áll rendelkezésre.

A fürdőhöz a felőrányira fekvő Hosszu-Pályi állomástól hetenként kétszer (szerdán és vasárnap) d. e. 10 órakor odaérkező vonattal a rendelkezésre álló társaskocsin juthatni. A vasuti jegyek mindég Hosszu-Pályi állomásig váltandók. Az étteremben jó magyar ételek, saját termésű kitűnő italok, pontos es olcsó kiszolgáltság lesz.

Fürdőorvos **Dr. MÓRICZ ERNŐ** pocsai th. főorvos ur, ki több éven át **Korányi Frigyes** budapesti egyetemi tanár belgyógyászati kórodájában működött.

Villany, massage és tejgyógyomd.

Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN,
bérlo.

SERSON C. H.

tapeta gyára Sz. Morva-Neustadtban.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben **Váradi-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában** úgy **Kolozsvárt, Monostor-utca 9. sz**

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papír-gyurmából megfelelő szines dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem szines papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtőrekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi- val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izléses kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutáztatok, tónusban való festésekre, egy a menyezet szines kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712 sz.) vállalkozott.

Minden hölgy szeret

sok pénzt megtakarítani és erre most megint jó alkalom kínálkozik. Nagyobb mennyiségben összevásárolt czipók, vászonárúk, napernyők, fehérneműek stb. most bámulatos olcsó árban beszerezhetők

Ifj. KOVÁCS S. ezégnél
Kossuth u. I-ső tkpéztár épület.

Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl **Hoffmann és Társa** könyvnyomdája a főpostával szemben.

A gazdaszat körébe vágó rendkívül fontos találmány a

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas“

gyógyszer, melyet lelkiismeretesen ajánlok a szárnyas aprójószág közpusztító betegségei ellen.

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 drbra 1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően népszerűvé vált és hatásában még a külföldi hasonló gyógyszereket is felülmúló

„KORONA“ szesz

készítményemet, mely nélkülözhetetlen háziszer a köszvény, csúsz, szagatás és csontfájdalmak megszüntetésére.

1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél

REMETEY DEZSŐ gyógyszerésznél

Türkevén (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)

3837 sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező, a debreczeni 6620 sz. telekjegyzőkönyvben 38. r. sz. 2074. h. r. sz. alatt fölvetett 3360. sorszámu ugynevezett nagy-mester utczai c-ordás ház a 19911265. 896. bkgy. számu közgyűlési határozat értelmében f. évi ápril hó 28-án szerdán d. e. 9 órakor a városház kistermében megtartandó nyilvános árverésen, a számvévi hivatalban megtekinthető feltételek mellett, eladatik.

Miről az árverezni óhajtok azzal értesítettek, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árvereltető bizottság kezéhez bántatbénzul letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. évi ápril 12-én tartott ülésből.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdája Debreczenben főpostával szemben.

Vasuti állomás Hosszu-Pályi, a fürdőtől fél óra járás.

EGYEDÜLI FÜRDŐ,

mely biztosan gyógyítja a csontszut, az összezsugorodott tagokat, minden nemét a köszvényes, csuzos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat, továbbá görvély, sápkór, maj, lép, vese és belső daganatok s egyéb női bajokra legkitűnőbb hatásu a jól berendezett

Konyári-Sóstó fürdő.

Megnyitás május 1-én.

A t. fürdőközönség szórakozására az idényre egy jó cigány zenekart állandósítottam, valamint hírlapok tartása által a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelek.

A fürdő 70 kényelmesen berendezett szobája jutányos árban ágyneművel vagy a nélkül áll rendelkezésre.

A fürdőhöz a félóranyira fekvő Hosszu-Pályi állomástól hetenként kétszer (szerdán és vasárnap) d. e. 10 órakor odaérkező vonattal a rendelkezésre álló társaskocsin juthatni. A vasuti jegyek mindég Hosszu-Pályi állomásig váltandók. Az étteremben jó magyar ételek, saját termésű kitűnő italok, pontos és olcsó kiszolgáltatás lesz.

Fürdőorvos **Dr. MÓRICZ ERNŐ** pocsi tb. főorvos ur, ki több éven át **Korányi Frigyes** budapesti egyetemi tanár belgyógyászati kórodájában működött.

Villany, massage és tejgyógymód.

Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN,
bérlo.

SERSON C. H.

tapeta gyára Sz. Morva-Neustadtban.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában ugy **Kolozsvárt,** Monostor-utcza 9. sz

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésesebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapetak hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő szines dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem szines papírral bevont skatulyákhoz hasonlitanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyival inkább tehetek, mert a kiadási többlet. mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára elesik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Egyuttal tudatom, hogy a helyes és izléses kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutánzatok, tónusban való festésekre, ugy a menyezet szines kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712 sz.) vállalkozott.